

Adviescollege —
toetsing regeldruk

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister van Economische Zaken en Klimaat
Mevrouw mr. drs. M.A.M. Adriaansens
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

**ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk**
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T 070 310 86 66
E info@atr-regeldruk.nl
www.atr-regeldruk.nl

Onze referentie MvH/RvZ/HS/bs/ATR2179/2022-U023

Uw referentie

Datum 9 maart 2022
Betreft Wijziging van het Handelsregisterbesluit 2008 voor het afschermen van bezoekadressen op verzoek

Geachte mevrouw Adriaansens,

Op 22 februari 2022 is de *Wijziging van het Handelsregisterbesluit 2008 inzake een grondslag voor het afschermen van bezoekadressen op verzoek* voor advies aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) toegezonden.

Sinds 1 januari 2022 worden woonadresgegevens in het handelsregister in principe afgeschermd tegen raadplegen. Woonadresgegevens van natuurlijke personen zijn in principe niet meer te raadplegen. Het bezoekadres van de vestiging blijft wel zichtbaar in het handelsregister. Deze wijze van afschermen biedt daarom voor veel ZZP'ers geen oplossing voor het probleem dat de openbaar toegankelijke adressen in bepaalde gevallen tot veiligheidsincidenten leiden. Een mogelijkheid om in zulke situaties bezoekadressen af te schermen bestaat tot op heden nog niet.

Dit voorstel vult het 'standaard' afschermen van woonadressen, in het geval er sprake is van een dreiging, aan met een afscherming op verzoek én met een mogelijkheid tot vervanging van het bezoekadres (woonadres) door het adres van de beroepsvereniging. De laatste optie kan alleen in het geval dat er een voorzienbaar risico is voor het beroep dat de ondernemer uitoefent. Dit is bijvoorbeeld het geval bij journalisten, politici en wetenschappers.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

De toelichting bij de AMvB licht de achtergrond toe voor het op verzoek dan wel preventief afschermen van woonadressen van ondernemers in het handelsregister. In gesprekken en debatten over agressie en bedreiging tegen journalisten komt het beeld naar voren dat beroepsgroepen zoals politici, journalisten en (bepaalde) wetenschappers deze bedreigingen steeds meer als voorzienbaar risico beschouwen. Bij deze beroepsgroepen bestaat een sterke behoefte aan het afschermen van hun woonadres in het geval van een waarschijnlijke dreiging. De toelichting benadrukt dat bedreigingen, intimidatie en agressie verwerpelijk zijn en het kabinet accepteert geenszins dat dit als "risico van het vak" moet worden beschouwd.

De toelichting bij de AMvB vermeldt verder dat als het adres een woonadres betreft, er ook een dreiging kan zijn die gericht is op een bewoner die geen functie vervult in de op het adres geregistreerde onderneming. Dit is bijvoorbeeld aan de orde bij 'blijf van mijn lijf'-huizen. Een verzoeker die het woonadres wil laten afschermen vanwege een dreiging, moet bij zijn verzoek aantonen dat die dreiging afscherming van het adres nodig maakt vanwege de veiligheid van een of meerdere personen.

De Kamer van Koophandel (KVK) neemt een verzoek daarom niet alleen in behandeling wanneer de dreiging zich louter richt tegen de persoon van de verzoeker, maar ook in situaties waar de verzoeker het adres heeft opgegeven als bezoekadres van zijn of haar onderneming of rechtspersoon, terwijl de dreiging zich richt tegen een andere betrokkene zoals een partner, ander gezinslid of medebewoner. Ook dan kan de dader immers misbruik maken van de openbaarmaking van het bezoekadres. Dit geldt zowel voor verzoeken vanwege een concrete dreiging als verzoeken vanwege een waarschijnlijke dreiging.

Het kabinet bereidt een wet voor die het gebruik van identificerende persoonsgegevens voor intimiderende doeleinden strafbaar moet stellen.¹ De vervolging van zulk gedrag kan gebaat zijn als voor opsporingsinstanties wordt bijgehouden wie identificerende persoonsgegevens opvraagt. In dat kader acht het college goed om nu reeds te onderzoeken op welke wijze een dergelijke 'log'-functie aan het handelsregister kan worden toegevoegd. Ook voor bedreigde ondernemers kan het zinvol zijn om te weten te kunnen komen wie hun woonadres opzoekt. Voor de verdere toekomst kan niet worden uitgesloten dat openbare adressen minder vanzelfsprekend zullen zijn. Het college acht het daarom passend als het Handelsregister ook anticipeert op een toekomst waarin adressen alleen nog na en met instemming beschikbaar zullen zijn voor specifieke zakelijke relaties.

Voor het gebruiken van adressen van ondernemers voor commerciële doeleinden is het niet nodig om die adressen ook daadwerkelijk te bezitten. Via een tussenstap waarin het verzendadres later wordt toegevoegd kan, zonder het adres te ontsluiten voor de verzender, gebruik gemaakt worden van het handelsregister. Ook kan op via deze tussenstap de hierboven bedoelde toestemming worden gevraagd voor het adres.

¹ Kamerbrief conceptwetsvoorstel doxing, JenV, 3 november 2021. 2021D41363

2. *Minder belastende alternatieven*

De toelichting vermeldt dat de mogelijkheid van afscherming van het bezoekadres op verzoek, is afgewogen tegen varianten waarin alle adressen van bekende risicogroepen worden afgeschermd, evenals de adressen van alle eenmanszaken die op het woonadres zijn gevestigd.

De eerste variant, waarin de woonadressen bij bepaalde beroepsgroepen generiek worden afgeschermd, omdat die kunnen blootstaan aan een waarschijnlijke dreiging, wordt moeilijk uitvoerbaar geacht. Voor deze variant zouden deze beroepsgroepen in kaart moeten worden gebracht en zouden criteria moeten worden geformuleerd waarmee kan worden onderscheiden wie wel en niet onder de beoogde groep valt. De noodzakelijke informatie over de activiteiten van ondernemingen waarmee kan worden bepaald of aan die, nog te formuleren, criteria voldoet is niet beschikbaar. Bovendien zou een voorziening moeten worden getroffen voor rechtspersonen die zijn onderworpen aan de Europese Vennootschapsrichtlijn. Die richtlijn verplicht tot de publicatie van het vestigingsadres in het handelsregister en laat daarop geen generieke uitzonderingen toe.

De tweede variant, waarin de woonadressen van alle eenmanszaken worden afgeschermd, wordt wel uitvoerbaar maar niet effectief geacht. In deze variant zouden 1,25 miljoen bezoekadressen in het handelsregister worden afgeschermd. Problematisch is dat er dan rechtsongelijkheid ontstaat tussen ondernemingen die, uit eigen verkiezing, op het woonadres gevestigd zijn met ondernemingen waarvoor een afzonderlijk bezoekadres bestaat. De afscherming in het handelsregister zal voor grote delen van deze groep bovendien niet wezenlijk effectief zijn, omdat de onderneming elders dan in het handelsregister een bezoekadres moet publiceren op basis van de ondernemingsactiviteit en de wet- en regelgeving die daarop van toepassing is.

Als het bezoekadres wordt afgeschermd, verdient het aanbeveling om ten minste de registratie van een postadres verplicht te stellen, anders is een onderneming niet bereikbaar voor officiële post, zoals aangetekende brieven. Dit betekent dat alle afgeschermden ondernemingen of rechtspersonen worden gedwongen om in een dergelijk postadres te voorzien, ook als ze helemaal niet om afscherming hebben gevraagd. Daarom zou deze variant, met een generieke afscherming van het woonadres, relatief grote gevolgen voor de regeldruk hebben voor ondernemingen die geen belang en geen behoefte hebben bij de afscherming.

De toelichting concludeert dat een generieke afscherming van eenmanszaken schadelijk is voor economie en maatschappij en dat een generieke afscherming van potentiële risicogroepen niet uitvoerbaar is voor de KVK. Daarom is een gerichte afscherming op verzoek van ondernemingen of rechtspersonen waarbij een concrete dreiging bestaat of waarbij daarmee op basis van de beroepsactiviteit rekening mee moet worden gehouden, de minst belastende oplossing.

Het college heeft geen opmerkingen bij de afweging van alternatieven en de gemaakte keuze.

3. Werkbaarheid

De KVK en het Ministerie van EZK roepen organisaties van beroepsbeoefenaars op om uitvoeringsafspraken te maken over het afschermen van woonadressen van hun leden. Als beroepsbeoefenaars een voorzienbaar veiligheidsrisico lopen wanneer hun woonadres openbaar wordt, kunnen zulke uitvoeringsafspraken worden gemaakt over het vaststellen van de voorzienbare dreiging, over de vraag of een verzoeker tot de beoogde beroepsgroep behoort en over de vraag of de werkzaamheden aanleiding geven tot een waarschijnlijk risico. Deze afspraken vormen vervolgens de basis voor een afscherming van het woonadres van de leden van de beroepsvereniging. Na de afspraak met de beroepsvereniging wordt de afhandeling van een afschermingsverzoek door een individuele beroepsbeoefenaar eenvoudig. Wanneer een beroepsbeoefenaar op het bezoekadres dreiging ervaart, kan hij een verzoek tot afscherming indienen. Daarbij moet wel blijken dat de afscherming van het bezoekadres in het handelsregister effectief is omdat al maatregelen zijn getroffen om gevoelige gegevens af te schermen. Dit houdt in dat het adres niet gebonden is aan een andere onderneming, die men kan blijven inzien en het houdt in dat de verzoeker de bekendheid van het adres elders ook beperkt, bijvoorbeeld door afscherming van het adres in de Basisregistratie personen te verzoeken en eventueel noodzakelijke stappen te zetten tegen vermeldingen door derden, onder andere door zijn telefoonnummer te laten afschermen. Het is aannemelijk dat iemand die zich bewust is van een bedreiging van zijn veiligheid of de veiligheid van zijn huisgenoten, deze maatregelen al heeft genomen of graag zal willen nemen als daarop gewezen wordt.

De werkwijze en de voorwaarden bij een individueel geval van dreiging voor een verzoek tot afscherming van het woonadres zijn vergelijkbaar. De ondernemer moet aantonen dat er sprake is van een dreiging die afscherming van het adres in het handelsregister nodig maakt vanwege de veiligheid van een of meerdere personen. De verzoeker kan dit aantonen met bijvoorbeeld een proces verbaal van aangifte of melding bij de politie.

Deze individuele oplossing is niet voor alle ondernemers goed werkbaar. Ondernemers die geen lid zijn van een beroepsvereniging, zouden geholpen zijn met een mogelijkheid om hun adres af te schermen die vergelijkbaar is met de mogelijkheid voor de leden van een beroepsvereniging.

3.1 Het college adviseert om een generieke voorziening te creëren voor ondernemers die geen lid zijn van een beroepsorganisatie en die vanwege een bedreiging hun adres willen afschermen.

4. Gevolgen regeldruk

De gevolgen voor de regeldruk zijn als volgt berekend:

	Incidenteel	structureel
Kennisnamekosten	€ 202.500	
Aanvragen sectoraal	€ 151.875	€ 1.012.500
Aanvragen individueel	€ 607.500	€ 675.000
Totaal	€ 961.875	€ 1.687.500

Het college heeft geen opmerkingen bij in beeld gebrachte gevolgen voor de regeldruk.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van de consultatieversie van dit voorstel:

Het besluit indienen, nadat met het adviespunt rekening is gehouden.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris